

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó. a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, November 11.

A nemzet szava.

Kolozsvár, nov. 11.

(h.) A függetlenségi párt legutóbbi határozata, mely szerint minden párttag egyéni elhatározására bizzza, hogy milyen álláspontot foglaljon el a Tisza-kormány programjával szemben; döntőfordulatot adott politikai életünknek. A függetlenségi párt immár közel egy esztendője a nemzet közvéleményének erőteljes támogatása mellett tartja kezében a magyar politika sorsát. A hazug elv, mely a parlamenti többséget tette meg a nemzet akaratának letéteményesévé: a most lefolyt küzdelem alatt megdőlt. A többség eltöppött, összezsugorodott, szétmállott, amint a nemzet közvéleménye a kisebbség mellett nyilatkozott meg. Két kormányt emésztett meg ez a küzdelem. A harmadik kormány azonban nem várja be, míg ugyanarra a sorsra jut, hanem most már egész bizonyosnak látszik, hogy a többség és kisebbség uralma közötti végleges döntést a nemzetre fogja bízni. Sőt — amint a hozzánk érkezett hírek mondják — már a mai napon feloszlatja a képviselőházat. De ha ez ma nem is történne meg, úgy alakultak a viszonyok, hogy ezzel a körülménnyel most már mindenesetre számolnunk kell. A nemzet fog tehát megszólalni. A nemzet fogja eldönteni a küzdelem további irányát. Nekünk ez ellen kifogásunk alig lehet. Legfeljebb abból a mindig hangoztatott szempontból; hogy törvényeink értelmében a jövő évi költségvetés nélkül a képviselőház fel nem osztható. Most pedig: még az ez évi költségvetés sincs letárgyalva.

Ugy látszik azonban: hogy megfordult a bibliai mese. Eddig Jákob hangját hallottuk a miniszterelnöktől, most pedig megmutatja Ézsau kezét is...

Ezért: számolnunk kell magával a feloszlással lehetőségével. Eltekintünk attól, hogy az új választások esetleges megejtése, mily mértékben lenne szülője a legbonyolodottabb parlamenti eseményeknek. Még arról sem szólnunk, hogy lesznek törvényhatóságok, melyek a

választás megejtését egyszerűen megtagadják. Amint hogy megtagadták: az adót, az ujoncot; amint visszatartották az ezen határozatok megsemmisítésére vonatkozó miniszteri rendeleteket.

Egyszerűen azt tekintjük tehát: van-e okunk félni, rettegni egy új választás lehetőségétől? Van-e oka tartani a küzdő ellenzéknek a nemzet szavától? Mi úgy véljük: ha talán okunk lett volna megijedni egy új választás lehetőségétől az előző kormányok alatt: — amint hogy akkor sem volt okunk félni — annál kevésbé van rá ok most: amikor már Tisza István kibocsátotta népboldogító kormányprogramját. Nem ismétljük annak még a főbb részeit sem. Letárgyalta már azt a sajtó eléggé. Konstatálta már a magyar közvélemény, hogy az a program egyenesen visszaesést jelent a nemzeti állam kiépítésére szolgáló nagy munkában.

Tudja mindenki: hogy annál siralmasabb programmal kormány még nem igen mert a nemzet elé állani. Hogy az nemcsak haladást nem jelent, hanem egyenesen visszafejlődést. S így tisztában van a nemzet közvéleménye azzal: hogy azt a programot nemcsak, hogy akceptálni nem lehet, hanem kötetessége mindenkinek visszautasítani, bármily tündéri hangon kinalja is a kormányelnök annak elfogadását.

Lehet-e kétség az iránt, hogy egy új választás alkalmával maga a nemzet is visszautasítja azt? Meg vagyunk arról győződve, hogy tudja ezt maga gróf Tisza István is. Miért és mi célból akarja tehát megtenni ezt a halálugrást? Miért és mi célból akarja tehát az uralkodói esküszegést kormányzati eszközök kisajátítani? Miért szándékozik törvénytelenül és törvényellenre feloszlatni a parlamentet, mikor még numerikus győzelemre sincs kilátása?

Talán nem csalódunk, ha itt ismét arra az »erős kézre gondolkunk, melyet reánk küldöttek, hogy »rendet« csináljon. Rendet: alkotmány sértéssel is, ha kell. S Tisza István most már — a függetlenségi párt határozata következtében — alig egy heti miniszterelnökség után elérkezett ahhoz a fordulóponthoz,

hogy alkotmány sértést kövessen el, a »rend« kedvéért. Teszi ezt azért: hogy a saját ábrázatához formálhassa meg a parlamentet. Ez a tény azonban nem vezet, mert nem is vezethet a kibontakozáshoz. A csendőrszurotyok, a hivatalos erőszak és presszió nem lesz képes elnyomni teljesen a nemzet akaratát. Az új választásokból a függetlenségi párt teljes diadallal fog újból kikerülni: ha a nemzeti akarat megnyilvánulásával a pokol minden ördögét állítja szembe.

Tisza Istvánnak vissza kell menni Bécsbe. S ha kormányozni akar, ha valójában »rendet« akar csinálni: Akkor jöjjön haza teli tarisznyával. Olyannal: a mely nem a magyar alkotmány megsemmisítését, hanem a magyar nemzet kívánságait tartalmazza magában.

Mert a nemzet szava nem lehet más, mint az, hogy ez a haza a magyaroké. S nem Ausztriáé, mint ahogy azt odafenn Bécsben hiszik és velünk is elhitetni akarják.

— A szatmári mandátum. Lapunk tegnapi számában, szatmári tudósítások és több fővárosi lap közlése nyomán megírtuk, hogy az ottani függetlenségi párt a *Hieronymi* Károly lemondása révén megüresedett mandátumot a párt kiváló vezérfőnök, dr. Kelemen Samu szatmári ügyvédnek ajánlotta fel.

Dr. Kelemen Samu úrtól — Debrecenben feladva — vettük a fenti közlésünkre vonatkozó alábbi távirati helyreigazítást:

„Kolozsvárról hazatérva, olvasom az »Ujság«-nak mai hírét, mely szerint a szatmári függetlenségi párt távollétében nekem ajánlotta fel a képviselőjelöltséget és én annak elfogadása felett hazaérkezésem után fogok határozni. Kérem a közlésöknek szíves helyreigazítását, a mennyiben én több ízben kijelentettem azt a meggyőződéssel, hogy ez az idő szerint képviselői mandátumot nem vállalom. A Szatmáron megtartott pártértekezleten ennek dacára is szóba került jelöltségem, de barátaim, kik elhatározásomat ismerik, kijelentették, hogy attól eltérni nem vagyok hajlandó. A pártunk, tudtommal, *Hoitsy* Pál a jelöltje, kin-k a jelöléséhez magam is teljes szívvel csatlakozom. Dr. Kelemen Samu.

— Bánffy Dezső-párt. A New-York külön helyiségében gyűlt össze vasárnap

este báró Bánffy Dezső, volt miniszterelnök újabb hangoztatott és sok helyen bizalomra talált politikájának néhány híve, mintegy tizenhatan. Ügyvédek, professorok, előkelőbb kereskedők, iparosok, hivatalnokok, orvosok voltak a jelenlévők, kik a jövőre, kolozsvári Bánffy-párt alapul. Az alakító a párt programjának beható megbeszélése után a hívek szorgos toborzását s a hivatalos programponctok mielőbbi közzétételét határozták el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 10.

Elnök: Perczel Dezső.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök kitűzi a szavazást a megüresedett bizottsági taghelyekre, ama megjegyzéssel, hogy a horvát képviselők a közoktatásügyi és horvát regnikoláris bizottsági tagokra nem szavazhatnak.

Ugron Gábor: Tövédek kikérülése végett jónak látná, ha a horvátok külön szavaznának.

Elnök: Hivatkozik az állandó szokásra, a mely az volt, hogy együtt szavaztak a horvát képviselők is.

Ugron Gábor: Fenntartja nézetét.

Elnök: Elfogadja Ugron ajánlatát és elrendeli, hogy a horvát képviselők külön urnába szavazzanak.

A névszerinti szavazás után:

Elnök: Kihirdeti az eredményt: Megválasztottak: I. bíráló bizottságba: Kelemen Béla, Rétyi Mihály. II. bíráló bizottságba: Bara Ödön. VI. bíráló bizottságba: Molnár Jenő. VII. bíráló bizottságba: Justh Gyula. Igazságügyi bizottságba: Bara Ödön, Bizony Ákos, Fejér Antal, Tomascik Miklós. Kérvényi bizottságba: Mukits Simon. Közigazgatási bizottságba: Baross Jusztin, Gullner Gyula, gróf Héderváry. Közigazgatási bizottságba: Molnár Ákos. Közlekedési bizottságba: Malatinszky György. Közigazgatási bizottságba: Blaskovics Ferenc, Rátkey László. Mentelmi bizottságba: Mányor Károly, Olaj Lajos. Munkásügyi bizottságba: Justh Gyula, gróf Wikenburg Márk. Naplóbizárol bizottságba: Jékely Zsig, Rudnay Sándor. Összeférhetetlenségi bizottságba: Popovics V. István. Pénzügyi bizottságba: Bara Ödön, Hegedűs Sándor, Helai Ferenc, Justh Gyula, Komjáthy Béla, Kossuth Ferenc, Wlassics Gyula. Számvizsgáló bizottságba: Putnoky M. Védor. Bizottságba: Hammersberg L. Zirczmadási bizottságba: Gáll Sándor, Komjáthy Béla. Erzsébet-szobor bizottságba: Justh Gyula, Rátkey László, Wlassics Gyula. Horvát regnikoláris bizottságba: Bara Ödön, Khuen-Héderváry gróf, Kossuth Ferenc, Széll Kálmán.

Elnök: Következik a vita folytatása a miniszterelnök programja felett.

Vlad Aurél: A nemzetiségiek nevében szólok fel. C-sodálkodik rajta, hogy éppen az a párt, amelynek a nemzetiségiek egyre-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL.

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négysszög centiméterenként 8 fillér.

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

másra liferálják a képviselőket, a szabad-
elűpárt oly mostohan báuk a nemzetisé-
gekkel szemben.

Szatmári Mór: Hát akkor minek
liferálnak.

Vlad Aurél: Nem is lesz ez így a
jövőben. Követeli a nemzeti-égi törvény és
a gyűlekezési jog végrehajtását. Nem agítá-
nak ok a magyarság, a magyar állameszme
ellen, de igenis tiltakoznak a közigazgatási
hatóság önkényességéért. (Helyeslés.) Az ő
jelszavuk is az: Itt élnek, halnod kell! (He-
lyeslés.) Összintén feltárja álláspontjukat. A
magyar államnak sem területi, sem poli-
tikai egysége ellen nem küzdenek.

Rigó Ferenc: Csak az kéne meg!

Vlad Aurél: Csak azt kéri, hogy
anyanyelvüket hagyják meg és segítsék őket
gazdasági fejlődésükben és ők készek min-
dent megtenni az államért. Nem a nem-
zetiségek csinálnak galibákat, hanem van-
nak egyének, akik a saját öncéljaikból fel-
használják a nemzetiségieket.

Veszi József: A gonosz zsidók ugy-e?

Rakovszky István: Azok hát!

Veszi József: Csak meg kell mon-
dani nyíltan.

Rakovszky István: Talán nem
ugy van?

Veszi József: Akkor nem fognak
majd konvertálni Rakovszky urnak.

Rakovszky István: Nincs is szük-
ségem rá.

Vlad Aurél: Igen rossz politika ez,
amit folytatnak.

Veszelszky Ferenc: Végét veti
az országnak.

Vlad Aurél: Ez nem válik hasznára
a hazának.

Gajary Géza: Micsoda hazának?

Hegedűs Lóránt: Miért nem mondja
ki, hogy a magyar hazának.

Rátkey László: A katonai uralom-
mal szemben ezt nem tudják hangoztatni,
csak a nemzetiségekkel szemben. (Ugy
van! Ugy van! a szélsőbalon, zaj. Elnök
csenget.)

Vlad Aurél: Hát igen, a magyar
hazának.

Szatmári Mór: Amelyet elárultak a
a memorandum pörben. (Zaj.)

Vlad Aurél: A közigazgatás bajairól
beszél. A közigazgatási tisztviselők minden-
ben a főispántól függnek, választásuk csak
szemfényvesztés. Ellene van a közigazgatás
államosításának. A miniszterelnök program-
ját nem fogadja el. (Helyeslés.)

Trubinyi János jegyző: Hock János.

Felkiáltások a szélsőbalon: Szünet-
et kérünk!

Kubik Béla: A beszédet nagy figye-
lemmel akarják meghallgatni, ezért előbb
szünetet kér.

Elnök: Nem adhatja meg azt. Né-
zele szerint a Ház üléseit két részre kell
osztani, egy hosszabb és egy rövidebb időre.
A hosszabb idő legyen a szünet előtt, ami-
kor a kedélyek is frissebbek, a levegő is
jobb. (Helyeslés.)

Hock János: Mindenekelőtt a nemze-
tiségekről szól. A nemzetiségieknek főokuk,

bölcsek nem találtak hathatósabb eszközt a
teljes veszedelem elhárítására, mint egy
szép auto-dá-fé rendezés; különben a kolim-
brai egyetem is azt vélte, hogy néhány em-
ber lassu tűznél, nagy ceremóniával való
megöletése csatlakozó módja földindulás
meggátolásának.

Az ebéd után Pangloss doktorért és
Kándid tanítványáért az inkvizíció szolgál
jöttek, megkötözték őket; az egyiket azért,
mert beszélt, a másikat azért, mert helyes-
léssel hallgatta ennek beszédét. Mindketten
hűvös magánzárkába vitettek, a hova a nap
soha sem sütött. Nyolc nap mulva mind-
ketten sanbenitoba öltöztettek és fejüket
papírosból készült eretek-sapkával ékesi-
tették. Kándidnak süvege és sanbenitója le-
fel fordult lábakkal, fark és körömmelküli
ördögökkel voltak festve; azonban Pangloss-
nak ördögei körömmel és farkokkal voltak
ellátva és a lángok felefelé nyultak. Így öltö-
zve mentek proessióban, hallottak elérzé-
kenyítő prédikációt és fülükkelitő zenét. Kán-
did éneklés közben taktus szerint megvesz-
szöztetett, Pangloss pedig a jó szokás elle-
nére felakasztott, mások viszont eleve-
n megégették. Ugyanaz napon újra földréngés
támadt iszonyu robajjal. Kándid rémülve és
megijedve monda magában:

Ha ez a világ legjobbika, milyenek le-
hetnek a többiek? Téged, édes Panglossom,
oh filozofusok koronája, felakasztva állak
és azt se tudom, hogy mi a te bűnöd!

Egy vén asszony közeledik hozzája és
öt megszólítván, így szól hozzá:

Édes fiam, ne busuljon, kövessen en-
gem. Az anyó egy régi és bedölt házba ve-
zette, adott neki egy téglly kenőcsöt, hogy
megdörzsölgesse magát. Hagyott neki ételt
és italt, mutatott neki egy csinos ágat és
az ágy mellett egy teljes öltözetet. Egyék
és igyék, holnap megint itt leszek, mondá
az anyó.

A jámbor asszony karonfogta Kán-
didot és egy kerttel bekerített házba vezette.
Az anyó egy kis ajtón kopogtat, mely me-
nyilván egy titkos lépcsőn felvezeti Kán-

TÁRCA.

Heine.

Én nem hiszek a menyben, édes,
Az egyház bármint is beszél,
A te szemed szebben világít
A mennyek összes tündöklésénél.

Én nem hiszek az istenben sem,
Papunk akármint jól papol:
Az én Teremtőm ott rejlik
A szívecskéd legmélyén valahol.

És nem hiszek már a gonoszban
S a poklok mély tűzébe sem,
Csak a te jószág szemedben
Es ördögi szívedben, kedvesem.

Biró Artur.

Voltaire tanulmányok.

— Kandid, Voltaire regénye. —

Irtá: Wilhelm József.

II.

A két hadsereg egymással szemben
állt. Mindkét rész vitézti harcolt és mint-
egy 30000-en estek el a csataterén ebben a
legjobb világban. Kándid reszkett. Mint
filozófus, a mennyire csak lehetett, elbújt e
vitéz mézslálás közben és nagy nehezen
megmenekült a harcmezőről, tarisznyájában
lévén kevés élelmiszer és szívében Kunegund
kisasszony képe.

Midőn Hollandiába érkezett, kifogyott
az eleség. Több előkelő személyiségtől kért
alamizsna, a kik mindannyian elutasították
és avval fenyegették, hogy dolgozóházba
küldik, ha ezt a mesterséget folytatja.

Végre egy emberhez fordult, a ki a
felebaráti szeretetről egy óráig beszélt va-
lami nagy gyűlekezetben. Ez a derék hit-

szónok félvállról tekintett rá és kér-
dezte tőle:

— Mit keresesz itt? A jó ügyért
vagy-e itten?

— Nincs okozat ok nélkül — felelé
szerényen Kándid. — Minden a lehető leg-
jobbban van elintézve és rendezve ezen a
világban. Sok bajon mentem keresztül és
most addig kell nekem kenyérért koldulni,
míg magam nem tudok keresni.

— Barátom, — kérde a hitszónok —
hiszed-e, hogy a pápa antikrisztus?

— Még nevét sem hallám, — mondá
Kándid — de akár legyen, akár ne legyen,
nekem nincs kenyerem.

— Nem is vagy méltó rá, — mondá
amaz — takarodjál semmir-való, a szemeim
elő és ne jöjj soha felém.

Egy jámbor, Jakab nevezetű anabap-
tista, aki nem volt megkérdezve, látta,
mily csufosan bántak Kándiddal a hitszón-
ok és felesége, megkényőrlt rajta, adott
neki kenyeret és sört és még két forinttal
is megajándékozta. Kándid majdnem lebo-
rult előtte és hangosan felkiáltott:

— Pangloss bizony igazat mondott,
hogy ez a világ a legjobb. Kegyelem jó-
szívűsége engem végtelenül meghatott és
elfelejtette velem annak a fekete reverendás
urnak és feleségének a keményszívűségét.

Amint másnap sétálni ment, egy nyo-
morult, beteg koldussal találkozott, akiben
Pangloss, a nagy filozofust ismerte fel. Ez
mesélte neki, hogy a bulgárok felvagták
Kunigund kisasszony hasát, ketté hasították
a báró ur fejét, a bárónét felszabdalták és
a báró ur fiát megölték; ami pedig a kas-
télyt illeti, egy kő sem maradt a helyén és
minden, minden elpusztult.

A könyörületes anabaptista meggyó-
gyitatta Panglosszt saját költségén és mint
könyvevetőt alkalmazta irodájában. Két hó
mulva kénytelen volt az anabaptista Ja-
kab üzleti dolgokban Lisszabonba menni és
a két filozofussal hajóra ült. — Utközben
Panglossz megmagyarázta neki, hogy minden

a legjobban van ebben a világban, azonban
Jakab nem értett vele egyet.

— Az emberek megrontották a ter-
mészetet, mondja az anabaptista, mert ők
nem születtek farkasoknak és mégis azokká
lették. Az Isten nem adott nekik 24 fontos
ágyukat, se szuronyokat, de ők csináltak
maguknak egymás pusztítására ágyukat is,
szuronyokat is. Hány ember fosztja meg
felbarájtját vagyonától és azt magáévé tes-
zi! Hányan gazdagodnak meg ebben a
legjobbik világban csalással, lopással.

Szükségképp így kell mind ennek len-
nie, mondá a német tudós, mert az egyes
szerencsétlenségek teszik a közös boldog-
ságot és minél több az egyesek szerencsét-
lensége, annál nagyobb a közös boldogság.

Mialatt így vitakoztak, beborult az
ég, a szél zúgott a világ mind a négy ré-
széről és irtózatos orkán sodorta veszedel-
embe a hajót Lisszabon közelében. A hajó
utasai rémüllettel nézték ezt a tengeri vi-
hart, jajgatnak és imádkoznak. Dolgozott is
aki dolgozhatott; az anabaptista segített
ebben a nehéz munkában és egy dühös
hajóslegény jókora tüzéssel a fedélzetre sujt-
totta őt, de maga is úgy megrándult, hogy
hanyat fővel a hajóból kiesett. Szerencsére
egy eltörtött árboz feltartotta, a jámbor
anabaptista segítségére siet, de elcsúszik és
a legénység láttára a tengerbe esik. Kándid
látja jölvőjét életveszélyben, utána akar
a tengerbe ugrani, Panglossz filozófus azon-
ban őt visszatartja, bebizonyítván neki,
hogy a Lisszaboni kikötő nyilván azért ké-
szült, hogy ez a jámbor anabaptista benne
elsüllyedjen. Amig ő ezeket vitatja, a hajó
kettétörök és minden odavész, kivéve Pan-
glossz, Kándid és az a gonosz hajóslegény,
aki a jószágos anabaptistát a vízbe futasz-
totta. Az a gazember szerencsésen a partra
uszott, ahová Panglossz és Kándidot egy
deszka vitte.

Alig léptek be a városba, siratván
jöltevőjök halálát, midőn a föld lábait
alatt inogni kezdett. A tenger összetört a

hajókat, a házak rakásra összeomlanak;
harmincezer minden kora és mindennemű
ember elvész a romok alatt.

— Mi lehet ennek a természetes tüne-
mények valódi oka? mondá Panglossz.

— Ime, az ítélet napja, kiáltó Kándid!

— Ez a földréngés nem ujság, felelé
Panglossz. Lima városa Amerikában ha-
sonló földindulást szenvedett az elmúlt esz-
tendőben; egyenlő ok, egyenlő okozat; bi-
zonyosan valamely kénköves ér húzódik a
föld alatt Limától egész Lisszabonig.

— Az lehetséges, mondá Kándid.

— Dehogy lehetséges, mondá Pan-
glossz; én azt állítom, hogy az be van bi-
zonyítva.

Másnap bejárták az elpusztult várost
és Panglossz a szerencsétlen lakosokat vi-
gasztalta, meggyőzővén őket arról, hogy a
dolgok nem történhettek másképpen. Ez a
világ legjobban van berendezve, úgy mond;
ha a tűzkádó hegy Lisszabonban van, akkor
az nem lehet egyébt; mert az lehetetlen,
hogy a dolog másképp volna, a mint az
ebben a legjobb világban vagon.

Egy alacsony barna ember, az inkvi-
ziciónak bizalmasa, aki mellette ült, tiszte-
letteljesen szavába esett és így szól:

— Az ur nyilván nem hisz az ere-
dendő bűnben, mert ha minden a legjob-
ban van, akkor nem volt se bűn, se
büntetés.

— Megkövetem alásan Excellenciádat,
felelé Panglossz még nagyobb tisztelettel;
mert a bűn és az átok szükség képen ma-
guk után vonzák a lehető legjobb vilá-
gát.

Az ur tehát nem hisz a szabad aka-
ratban, mondá a bizalmas.

— Megengedem Excellenciád, hogy a
szabad akarat fennállhat az elkerülhetetlen
kényszerűség mellett, mert...

Panglossz még nem végezte be mon-
dását, midőn a bizalmas fejével intett
inásának.

A földréngés Lissabon város három-
negyed részét elpusztította és az odaváló

hogy nem keresik a törvényes orvoslást, hanem akként akarják magukat feltüntetni, mintha mártírok lennének.

Veszelszky Ferenc: Hát maga mit keresett Szombathelyen?

Hock János: A magyar kultúregylet közgyűlésén voltam, mint jó magyar hazafi. (Eljénés.)

Kaas Ivor báró: Maga miért nem volt ott?

Veszelszky Ferenc: Csak maga hallgasson. Tanuljon jobb lesz.

Kaas Ivor báró: Azt nem kérdem magától.

Veszelszky Ferenc: Tótokat képvisel és nem tud tótul (Zaj a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Mit zavarja mindig a szónokot.

Hock János: A mikor mi itt a nemzetiségi kérdéseket tárgyaljuk, azt a legnagyobb nyugalommal kell tegyük, mint az imént Vlád képviselő ur fejtételei, hiszen mi bizonyos elöszereettel és jóakarattal foglalkozunk vele, mert tudjuk, hogy hegedt sebek azok az ország testén. (Ugy van!)

Veszelszky Ferenc: Tegnap mégis ki akart dobni. (Zaj.)

Hock János: Nem igaz. Eppen azt mondtam, hogy a magyar parlament nem ereszkedik le arra a színvonalra. Egyébként az olyan érzelmeknek, mint a milyen a képviselő ur, nincs is itt helye.

Veszelszky Ferenc: No mondom.

Hock János: Igenis, mert elvégre mi vagyunk itt az urak. (Ugy van! minden oldalról.) Különben a képviselő ur indulatossága a paroxizmusig megy már. (Derűtlenség és zajos kiáltások: Mit háborgatja a szónokot folyton.)

Olay Lajos: Igenis, maga nem érdemli meg, hogy itt üljön. Itt mi vagyunk az urak. Szemtelen! Ki kell dobni! Szemtelen!

Szathmári Mór: Paralízisben van Veszelszky.

Kaas Ivor báró: És deliriumban (Zaj.)

Blnök: Már több ízben figyelmeztetem Veszelszky képviselő urat, ne zavarja a szónokot. Kénytelen vagyok rendre utasítani.

Hock János: Vlád Aurél fejteletései kapcsán a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozik. Némi tekintetben például a közigazgatási tisztviselőkre vonatkozólag egyetért vele. Különben ma sasokra óhajt vadászni és nem csirpelt csirkékre, mint Veszelszky képviselő ur. (Viharos derűtlenség, éljénzés.) Mitűn azonban hosszabban óhajt beszélni, szünetet kér.

Kubik Béla: Kétféle sasokra vadászunk.

Blnök: A szünetet megadja. (Zajos kiáltások a szélsőbalon: Eljen Hock!)

Szünet után:

Blnök: Megnyitja az ülést.

Hock János: Folytatja beszédét.

Mikor a miniszterelnök elhatározását, hogy a politika szerencsén gyorsan görögül küldi el, először hallotta, nem tartotta azt szerencsés vállalkozásnak. Azután várta, hogy mi következik. Az következett, hogy a miniszterelnök a nemzeti eszmék tökélyéből akar éldegélni. Amikor egy eszmévé tömörült össze a nemzet. Tiszta István gróf vállalkozott, arra, hogy ezen küzdelemnek féjke, kerékkötője legyen és kitzítze az árlejtést az eszmék felett. (Ugy van! a balon és szélsőbalon.) Hogyan képviselhette Tiszta a koronánál a magyar nemzet óhaját, amikor éppen ő nem hisz abban. Az ő célja nem a béte volt, hanem a zavarban való érvényesülés. (Nagy tetszés a balon és szélsőbalon.)

Holló Lajos: Halászás a zavarosban. **Hock János:** Ámde családni fog. **Hock János:** Visszatartja Tiszta István politikáját s a hivatalnokok szolgálati pragmatikáját sürgeti. Beszéde után a vitát holnapra halasztották.

didot egy aranyozott szobába, leülteti egy brokátos pamplára, bezárja az ajtót és nem sokára visszajön egy szép t-rmetű, drága öltözött, befátyolozott hölgygel.

— Vegye le ezt a fátlyot, mondá az anyó Kándidnak. Az ifjú közeledik, fel-emeli a fátlyot és maga előtt látja Kunigund kisasszonyt. Ő volt az, aki meghagyta az anyónak, hogy gondját viselje Kándidnak és lakását hozza, mihelyt csak lehetséges lesz.

Voltaire Kándid regényében bebizonyítani igyekszik, hogy ez a világ semmi-képben sem a legjobb s erre a célra a gunyak minden módját és a szereplők elbeszéléseit a legsötétebb szinben használja fel. Igen sok kiváló, figyelemre méltó jellemvonásra akadunk művében, midőből nagy és mély tanulságokat meríthetünk. Kunigund kisasszonyt, Thundertentrak báró leányát, egy bulgár kapitány szabaditja ki egy bulgár katoná kezéből, akinek házában ingeit mossa és ételét főzi. Három hó múlva meg-unja őt és eladja don Izakáar zsidónak, a portugali udvar bankárának. Az inkvizitor is megszerelte Kunigund kisasszonyt és a zsidóval megalkudott, hogy a kisasszony mindkettője közös legyen. A zsidó magának tartotta a hűfőt, szerdát és szombatot, a többi napok pedig az inkvizitoré legyenek.

Kándid és Kunigund éppen az asztalnál ültek, midőn don Izakáar hírtelen betoppant. Ez volt a szombat napja. A zsidó annyira dühös lett, hogy tört rántott. Kándidra; de ő a zsidót megelőzte és kardjával lekasabolta. Éjfél után egy óra vala, midőn az inkvizitor is megjelent, és lévén már az ő napja. Kándid időt sem engedett az inkvizitornak, hogy bámúlásból magához térjen, minden megdondolás nélkül keresztföldő és a zsidó mellé löki, Kándid, a szelid lelkű ember, rövid idő alatt megölt egy zsidót és egy főpásztort! Mire vete-medik az ember, ha szerelmes és féltékeny is!

(Folyt. köv.)

A tisztviselők és az új kormány.

Kolozsvár, nov. 10.

Az új kormány elnöke Tiszta István gróf ez évi november 6-án a képviselőházban elmondott program beszédének ama részével, mely a tisztviselők fizetésének rendezéséről szólt, a tisztviselői kart ország-szerke megdöbbenőn gúdalomba ejtette és az elkecsereztet tétő pontra emelte.

Az a hazafias türelem, mely eddig a tisztviselők várákzását, oly hozzájuk méltóan jellemezte, ma már a legnagyobb csalódás és reménytelenséggé változott; mert az új kormány programja újat akarja vágni annak, hogy a törvényhozási által célba vett helyzet-javítás a fizetés felemelésével megvalósítható.

Tiszta miniszterelnök ur a fizetésrendezéséről szóló kész törvényjavaslatot le-akarla vétetni a napirendről és azzal a tisztviselői kérdést bizonytalan időre elodázní szándékozik.

Soha igazságosabb ügy mint a tisztviselőké, — méltatlanabb sérelmet nem szenvedett!

Nem hiába nevezte az igaz ügynek egy barátja, az állam tisztviselőit magyar Tantalusznak, meg pedig olyannak, melynek kínos gyötrelmei miatt 50,000 szív vérzik s ma, midőn elérhető volna óhajott vágyainak kielégítését, az új kormány elnöke újabb kínokat helyez kilátásba.

Az ígéretek teljesítésének ez újabb halasztási kísérlete, egyáltalán megmagyarázhatatlan és a kifejtett okokból sehogy sem talál megokolást; mert az állami tisztviselők helyzetének javítása már évekkel előbb elodázhatatlan állami szükséglet volt. Ezt a kérdést tehát nem lehet komplikálni, a kétségtelenül országos érdekű közigazgatási tisztviselők és felekezeti tanítók fizetésének rendezésével; nem különösen azért, mivel az állami tisztviselők ügyének elintézése annyira előhaladt stádiumban van, hogy azt most elodázni igazságtalan, sőt kegyetlenség volna!

Mivel érdemelné meg az állami tisztviselői kar azt a méltatlan bánásmódot, melyet az új kormány programja céloz?

Az új kormányának maga a pénzügyminiszter ur éppen olyan teja, mint aki a jelen országgyűlésnek 1901-ben történt megnyitása alkalmával volt és aki maga is hozzájárult ahhoz, hogy a tisztviselők sürgős javítását a törvényhozási programjába vette és elvállalta a királyi szóval biztosított trónbeszédbe foglalt azon ígéretet, hogy a törvényhozási sürgős feladata leendő az állami tisztviselők helyzetének javítása.

Nem idézzük a királyi szavakat, hisz azok mindnyájunk lelkébe vannak bevésődve, de megilletődve látjuk és halljuk, hogy a most jött új kormányelnök az elmondott királyi szavakról mit sem akar tudni!

Fölötte csodálatos, hogy az, a mit Lukács László pénzügyminiszter ur királyi jóváhagyással — elég hosszú várakozás után — megalkotott, a törvényhozási pénzügyi bizottsága által letárgyalatott és mint kész munkát a törvényhozási elé terjesztett, azt a törvényjavaslatot ugyan azon Lukács László ez időszaki pénzügyminiszter ur napirendről levenni szándékolja azért, mivel az most neki alkalmatlan s a minék a megalkotásáért annak idője sikra szállott, — azt most elodázni látja jónak!

Mi, a kik a hatalommal szemben erőteljes, lejusztva állunk, miten keressük ezen meglepő fordulatok magyarázatát? — Hová forduljunk a méltatlanul szenvedett sérelmeink orvoslására?

A józan ész a törvényi tiszteletre utal és a mint eddig megőriztük józan gondolkodásunkat és mérsékeltünket, habár most a családás s a mindég fokozódó szükség mindjobban felkörübeolják a szenvedélyeket, még is még mindig hisszük, hogy megfogjuk találni az utat és módot súlyos helyzetünk elviselésére. De attól senki sem riaszthat el, hogy a mint két évvel előbb fel-emeltük kéro szavunkat: ma rámutatunk sérelmünkre s a honnan most a veszély mutatkozik, ugyanonnan, talán egy jobban megfontolás után, jönnie kell az ügynek jobbba fordulásának és — igazságunk elismerésének.

Mindeneddig nem volt okunk kételkedni a törvényhozási őszinteségében, mert a tapasztalat azt bizonyította, hogy az állami tisztviselők ügye a képviselőházban pártatlan rokonszenvenél támogatott.

Az előző Széll kormány ígéretében se volt okunk kételkedni — bár hiba volt a késedelmé — de szavát betartotta, mert a törvényjavaslatot előterjesztette: megadással várunk az ország békéjének helyre állítását: de ma az új kormány programja után hitünk megrendült és reményeink szűfeszottak! Nincs tehát egyéb mit tennünk, mint a törvényadta gyűlékezési jogunknál fogva az „Állami Tisztviselők Országos Egyesületé”-nek kebeléből az ország szívében Országos kongresszust hirdetünk és annak határozatából megteszünk azokat a lépéseket, melyek sérelmünk orvoslásához fognak vezetni.

Országos Egyesületünk egyik derék elnöke: Benedek Sándor közigazgatási bírósági ítélt bíró nyílt és őszinte kijelentéseivel férfias bátorságának elég tanujelét adta s az az irányzat, mely álláspontját jelzi, bizonyos méltó követésre talált a magyar bírói karban. A tisztviselők újabb megmozdulásában reméljük, hogy együtt fogjuk találni mindazokat, a kik 1901-ben a küzdők sorai előtt állottak; de sőt azt hisszük, hogy együtt lesz mindannyi, — hogy megalkothassuk azt az erkölcsi erőt, melyet csak az egész és az egészen őszintetársas s egyetértése képes megalkotni, az ilyen erőnek lesz is hatása; mert ezt a magyar nemzet közvéleménye bizonynyal ez alkalommal is támogatni fogja.

A létre hozandó Országos kongresszus

feladata nem lehet más, minthogy első sorban küldöttséget meneszt az új kormányhoz és megindokolt kérelmével kérni fogja a tisztviselők ismert fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatának napirendre való tűzését, mint egyikét a legstürgősebb országos érdekei gyűnek.

Ugyiszintén küldöttséggel járulna a képviselőházhoz azon kérés előterjesztésével, hogy a törvényhozási tekintetben el az 1897. évi XX-ik törvénycikk 25. §-ának rendelkezésétől és adjon a kormányuk újabb felhatalmazást arra nézve, hogy az 1902-ik évre megszavazott három millió korona összeg 1902. november hó 1-sőjétől rendelkezése céljára felhasználható lehessen.

Es ha mindez sikertelen lenne, koldessék ki egy nagyobb küldöttséget, mely ő Felsége a király elé járuljon és ott keresse a tisztviselők sérelmének orvoslását.

De nem hisszük, hogy ez utóbbi elhatározásra szükség legyen. Mert sem a törvényhozási, sem az új kormány nem engedheti meg, hogy a magyar állami tisztviselői kar panaszával ő Felségéhez folyamodjék, e tekintetben reméljük, hogy a kormány csakugyan meggondolja a dolgot és a tisztviselői kérdésre vonatkozó program pontját oda változtatja, hogy a törvényjavaslatot önmagától is napirendre fogja tűzteni.

Harmath Domokos.

Olaj a tüzre!

Budapest, nov. 10.

Az ellenzék megállapodott abban, hogy nem békél meg. A függetlenségi párt tegnapi határozatától úgy rombadoltek a hamarosan bizakodók reményei, mint a hogy az Országház falai beomlottak az idők súlyától. Csakhogy azok a romok, igenis, maguk alá temettek embert. A miniszterelnököt, a kibontakozás híres mesterét, az összehabalyítás nagymesterét. Békesség tehát nem lesz, az obstrukció „nyílt kérdés” maradt, ami azt jelenti, hogy újult erővel támad neki a kormány, a többségnek, a hatalom minden faktorának, amely megakadályozza azt, hogy a nemzet jogai érvényesíthessenek.

Jó lesz tisztában lenni vele, hogy ezt az obstrukciót már nemcsak ugyanaz az akarat és nemcsak ugyanaz a szenvedelem táplálja, amely az ellenzékét a válság kezdete óta az elszánt parlamenti küzdelemre kényszerítette. Ezt az obstrukciót új erők, új elkecserezés, új harag gyarapítja. Mintha új olajat öntöttek volna a tüzre: föllöbögtek a lángjai. Gróf Tiszta István programja és programját megoldó beszédei szították föl új lángolásra a régi tüzet. Az obstrukció régi követelményei mellé új aggodalmak szegődtek. A nemzet jussát, az ország szabadságát, a nemzet boldogságát feltő aggodalmak. Gróf Tiszta István, a híres kibontakozó, ime nemcsak, hogy nem tudta leszerelni az obstrukciót, hanem ellenkezőleg: új anyagot, új okot, új szükségességet adott neki.

A Tiszta-féle beszédek után az ellenzék már nemcsak a nemzeti követelményekért, nemcsak a nemzeti nyelv jussáért kénytelen sikra szállni, hanem küzdenie kell a miniszterelnök végzetes törekvései ellen is. A közös jelvény ellen, a reakciós kormányzat ellen. Kell-e az a koronának, hogy a harcra való meghosszabbítsa, hogy az obstrukció hadi-programja megoldassék? Tiszta István fő- és mellék-programjai olaj voltak a tüzre. A régi indulatot új keserűséggel öregítették. És ennek a politikusnak ujjongtak azok, a kik líhegre várták a kibontakozást, ezt a szerencsétlenkező embert neveztek ki új Messiásnak, a ki az országot kivezeti a válság nyomorúságából a nemzeti béke ígéretföldjére.

A politikai frazeologia leszögezésének szokta nevezni a kétségbe vont dolgok tiszta megállapítását. Szögezzük le ezt a tényt, hogy az obstrukciót gróf Tiszta István nemhogy le nem szerelte, hanem elmérgesítette, szögezzük le azt, hogy a nemzeti követelményeken kívül nemzeti aggodalmakkal terhelte meg az obstrukciósok tarsolyát. Szögezzük le azt, — nehogy a késülődjő új zavarban ez a tény elhomályosodhasson, — hogy az újabb obstrukció legfőbb oka maga gróf Tiszta István. Az ő aulikus, reakciós programja megdöbbenette a nemzetet.

Az ellenzék jól tudja, hogy az obstrukció leszerelése után a normális parlamenti küzdelem mit jelentene. Jelentene mindannak a hamaros elfogadását, amit a kormány akar. Jelentené azt, hogy törvénybe iktatnák mindazt, amit gróf Tiszta István tegnap a megdöbben képviselőknél elmondott és azt, hogy talán sohasem iktatnák törvénybe azt, amit a nemzet óhajt. Jelentené azt, hogy a kormányzat és többsége a jogförlődést kényelmetesen mivelheti; jelenené azt, hogy a hatalom bátran semmibe veheti a nemzet lelkiismeretét. Ezt pedig az ellenzék, amely a nemzetnek ezt a lelkiismeretét képviseli, nem engedheti meg és nem is fogja megengedni. Amint ezt tegnapi határozatával proklamálta is. Értse meg jól ezt a proklamációt az egész nemzet. Bárcsak megértene a korona is!

A szakbizottságok ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 10.

Kolozsvár város törvényhatósági szakbizottságai és pedig a jogügyi, pénzügyi, tanügyi, rendészeti szakbizottságok, tegnap déltűn együttes ülést tartottak a város háza közgyűlési termében.

Nem volt semmi látszólag nevezetesebb ügy felvéve a tárgysorozathoz s így talán némileg érthető az a nagy közöny, melylyel a szakbizottsági tagok az ülést íránt viselkedtek. Szinte hihetetlennek hangzik, de igaz, hogy a négy szakbizottságok mindössze 10, mond tiz tagja jött össze fél négy órára. Közben még 2 taggal szaporodott ez a szám, ebből aztán később ötven eltávoztak s így 7 ember határozott négy bizottság nevében a napirenden levő ügyek felett.

Érdekes, a nmélt. belügyminiszter leirata, melyben a városi egészségügyi vizsgáló-állomás szervezeti szabályrendeletét jóváhagyja. Tehát eddig volt egészségügyi vizsgáló-állomás szabályrendelet nélkül, most pedig van szabályrendelet és nincs egészségügyi állomás. Ezzel kapcsolatban jelentette Fekete Nagy Béla, hogy a volt egészségügyi állomás vezetője is lemondott állásáról. Javasolta, hogy mondjon neki köszönetet a város. — Ez azonban Salamon tanácsosnak nem tetszett. Ő külön véleményét jelent be a köszönet és a hála nyilvánítás ellen. — Végre is több felszólalás után Salamon visszavonta a külön véleményét s így dr. Rigler professzor ur még megkapja a város hála és köszönetnyilvánítását önzetlen munkájáért.

A szakbizottságok üléséről különben a következők részletes tudósítást adjuk:

Kolozsvár város törvényhatósági bizottságainak mai ülésén Szavcsina Géza, kir. tanácsos polgármester előlélt. A tanács részéről: Salamon Antal, Fekete Nagy Béla tanácsosok, továbbá Tarnai Mór és Feder Ottó aljegyzők voltak jelen.

Minajárt az ülése elején a belügyminiszteri leirásokat terjesztette elő Fekete Nagy Béla tanácsos. Ilyen ez alkalommal kettő volt. Egyiket a városi jövedéki hivatal szervezeti iránt alkotott szabályrendelet tárgyában küldötte a belügyminiszter, ki a szabályrendeletet elvileg ugyan jóváhagyja, de az egyes részekre több észrevételt tesz. A másik belügyminiszteri leiratban arról értesíti a néhai való Kneen-Hédervary gróf a város közönségét, hogy a városi egészségügyi vizsgáló-állomás szervezeti és eljárási szabályzatot jóváhagyja. Eppen jókor. Már szinte egy hónapja, hogy örökre bezárják az egészségügyi vizsgáló-állomás kapuit. — Nem kell annak már szabályrendelet. Le is vették a napirendről a szakbizottságok.

Most dr. Rigler Gusztáv, egyetemi tanárnak a városi tb. főorvosai és a városi egészségügyi állomás igazgatói állásáról való lemondó levelét terjesztette elő az előadó. Rigler egyúttal arról is értesíti a várost, hogy a főispánnak már szeptember 7-én bejelentette lemondását és hogy a volt vizsgáló állomás iratait megnyomatványait egyidejűleg elküldötte a polgármesternek. Az előadó javasolja, hogy dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanárnak hosszas, önzetlen, fáradságos munkájáért mondjon hálás köszönetet a város közönsége.

Salamon Antal nem tartja helyénvalónak, hogy köszönetet mondjon a város Riglernek, mert Rigler inkollegialitást követett el, midőn lemondása után a hírlapokban nyilatkozott.

Se a polgármester, se az ülése többi tagjai nem osztják a Salamon véleményét és senki se járul hozzá ahhoz a külön véleményhez, mit Salamon bejelentett. Erre Salamon is meggondolván a dolgot, visszavonta a külön véleményét és így egyhangulag fogják javasolni a közgyűlésnek, hogy mondjon köszönetet dr. Rigler Gusztávnak mindazért a fáradozásáért, mit a város érdekében, tisztán ügybuzgóságból tett.

Most a „Karolina” országos kórház átiratát terjesztették elő. A város ugyanis megkereste a kórház igazgatóságát, hogy vegye át kezelési véget a járvány kórházat. A „Karolina” igazgatósága erre hajlandó is volna, de feltételei oly súlyosak, hogy azokat a város nem teljesítheti. Különben is — az előadó szerint — a járvány-kórházra már nagy szükség nincsen.

A szakbizottságok ennél fogva nem ajánlják a közgyűlésnek a „Karolina” kórház ajánlatának elfogadását.

A »Kolozsvári közöni vasut r. t.« gőzmotoros kocsi beállítását íránt tesz ajánlatot. Az ajánlat tárgyalásába azonban a bizottság nem bocsátkoznak, mert a társaság időközben felkérte a tanácsot, hogy az ajánlat tárgyalását vegye le napirendről.

A vásárterek kijelölésének kérdésénél hosszabb vita indult meg. Végre is a következő helyeket ajánlják piacokul: a Deák Ferenc-utcat, a Szechenyi-teret, a kövágó hid előtti teret és az Arany János-teret.

Szatmár-Németi és Pozsony szab. kir. városok átiratát, hogy a kiszolgált katonák benntartása ellen a kormányhoz és az országgyűléshez küldött felirataikat támogassa Kolozsvár is. Az előadó Salamon Antal nem látja szükségét ennek sem. A szakbizottságok tagjai — még az ellenzékiek közül is egy-egy az előadó álláspontjára helyezkedtek s így csak egyszerűen tudomásul vették az átiratokat.

Ezután több jelentéktelenebb ügyet intéztek el.

Egy miniszter öngyilkossága.

Megvesztegetéssel vádolt államférfi.

Alig néhány hete, hogy Olaszországban kabinetváltás történt. Ugyanazon a napon, amikor Tiszta István nálunk elfoglalta a miniszterelnöki székét, az olasz király is új miniszteriumot nevezett ki. És a kététes kormány már megvan a maga botránya. Szomorú, véres botrány. Rossano, az új pénzügyminiszter öngyilkosságot követett el, mert megvesztegetéssel vádolták.

Kinevezetése napján a nápolyi szociálisták lapja, az *Avanti* megírta az új pénzügyminiszterről, hogy még képviselő korában meghagyta magát vesztegetni a szociálista pártól.

Egy szociáldemokrata ízgatót a törvényes számvetésre ítelt. Néhány év előtt történt a dolog és akkor nagy feltűnést keltett. Alig mult el azonban néhány hónap és a számvetőknek megkegyelmezték. Az *Avanti* azzal vádolja most Rossanót, hogy a kegyelmet haterer lira díjért ö esközölte ki.

Az *Avanti* cikke kinos feltűnést keltett egész Olaszországban, annál is inkább, mert Rossano pénzügyminiszter nem védekezett ellene. Leutazott ugyan Nápolyba azzal a szándékkal, hogy a sajtópórt megindítsa, de a vádat mindmáig nem nyújtotta be.

Tegnap reggel aztán a fogadóban, a melyben lakott, halva találták szobájában. Az éjjel fölébredte magát, így vetve véget annak az óriási politikai botránynak, amely az egész, tudvalevőleg csak néhány nap előtt megalakult kabinet bukását vonhatta volna maga után.

Rossano pénzügyminiszter tegnapelőtt érkezett Nápolyba, állítása szerint a célból, hogy rokonait meglátogassa. A miniszter, kinek este kilenc órákor vissza kellett volna térnie Rómába, felalta szándékát azzal a meggyezéssel, hogy meghűlt s rosszul érzi magát és családjával vacsorázott. Mitűn még rokonával, Colossimoval, beszélt, lefeküdt. Reggel fél öt órákor felkelt, több levelet írt és szívenlőtte magát. Midőn reggel 6 órákor a szobalány a reggelit hozta, a minisztert eszméletlenül találta ároaszta mellett és a helyszínére hívott orvos csak a halált állapíthatta meg. Ezután értesítették Rossano feleségét és gyermekeit. Midőn ezek megitták a halottat, megható jelenetek játszódtak le. Az időközben az esetről értesült prefektus azonnal táviratozott Giolitti miniszterelnökhöz és a kamara elnökéhez.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, nov. 11.

— (Gróf Mailáth püspök Kolozsvárról.) Gróf Mailáth Gusztáv, gyulafehérvári r. kath. püspök Rómából jövet e hó 14-én, szombaton érkezik városunkba, hol még az nap a r. kath. igazgató-tanácsának ülésén elnököl. Rákvetekző napon ünnepélyes litánia lesz a Mátyás-teri főplébániatemplomban s ez alkalommal a püspök beszédet mond s a pápa áldását fogja kiosztani a hívők között.

— (Désy Zoltán és Herczeg Jenő peréhez.) A »Magyar Polgár« tegnapi száma, a tegnapelőtti lefolytatott tárgyalásról közölt tudósításában a következőket írja:

»Dr. Kelemen Samu személyeskedő és viszatetszt szült válasza után dr. báró Horváth Emila következőkép válaszolt stb.«

Dr. Kelemen Samu ötletes és elevenig ható replikájának a M. P. részéről történt ilyen megítélésén mi nem csodálkozunk. Abban a replikában ugyanis dr. Kelemen Samu a következőket mondotta a szubvenzionált lapokról:

Azt is említette igen t. védőtársam, hogy a sajtó degenerálódott és ezt kapcsolatba hozta az »Ujság«-gal. Én azt hiszem, hogy védőtársam megint elvéstette az ajtót. Én azokat a lapokat tekintem degeneráltaknak, amelyeket hivatalos pénzen tartanak fenn és a melyek hivatalos hazugságokat hirdetnek, hivatalos igazságok gyanánt.«

A tudósítás többi elferdített részére, valamint a beszédeknek (Tetszés stb.) jelzővel történt közlésére — ami talán egy törvényszék előtt tartott beszédben nemcsak furcsa, de képtelen is — nem reflektálunk.

— (Virilisták névjegyzéke.) A folyó évben Kolozsvár város területén legtöbb állami egyenes adót fizető polgárok névjegyzékét a városi adóhivatal elkészítette és beteterjesztte a törvényhatósághoz, a virilisták jövő évi névjegyzékének megállapítása céljából. E kimutatás már össze is állítottott s a városház földszintjén lévő főjegyzői irodában közszemlére tétetett ki, hogy a hivatalos órák alatt azt egész e hó 18-ig bárki megtekinthesse s ellene bárki felszólalhasson.

— (Az erdélyi ev. ref. egyház és a Gotterhalte.) Hazafias, példás határozatot hozott tegnap az erdélyi ev. ref. egyházkerület. Régi, gyászos idők maradványaként szerepelt ősi kálvinista énekeskönyvekben a Gotterhalte ferdén áttéltett magyar szövege, melyet Dicséret című loptak belé a többi énekek közé. A dési egyház megkezdeményszere egyhangulag mon-

dotta ki tegnap az igazgató-tanács, hogy e 214. szám alatt hivalkodó „Dicséretet” et tölrik az énekek közül. Dicséret érte nekik!

— (Házasság.) Betegh Bálint kolozsvári gyógyszerész és háztulajdonos és neje leányát, Irént, vasárnap, e hó 8-án vezette oltárhoz sasi Nagy Ignác kolozsvári m. kir. honvéddhadnagy.

— (Az Egyetemi Kör estélye.) Az idei mulatságok között sorrendre nézve is és bizonyára siker dolgában is elő fog állani az Egyetemi Kör táncestélye, melyet jövő hó 5-én a New-York földszinti termében tartanak. Az estély rendezői ma este 6 órakor választják meg a mulatság tisztikarát. Értekezletük a kör olvasó termében lesz.

— (Meghívó.) A „Dávid Ferencz-Egyet” ifjúsági köre ma, (szerdán) este fél 7 órakor az unitárius kollégium 16. számú termében (I. emelet) rendes ülést tart, melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— (Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése.) Tegnap volt az erdélyi ev. ref. egyházkerület rendes évi közgyűlésének negyedik és egyszerűen utolsó napja. E napon is rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozott a tagok részéről a napirenden levő ügyek tárgyalása iránt. A karzatok most is hűlyekkel és ifjakkal vannak tele; senki sem látszik meg, hogy a negyed napos komoly tanácskozás kifárasztotta volna. Az elnöki székben br. Bánffy Dezső főgondnok és dr. Bartók György püspök ülnek. A gyűlés az előző nap tanácskozásairól felvett jegyzőkönyv felolvasásával és hitelesítésével kezdődött.

Azután a különböző bizottságok megalkotására törtek át. Az elnök ajánlatára, a bizottságok a következők alakultak meg:

Az egyházkerületi tanügyi bizottság: Hivatalból tagok: Elnök: Bartók György püspök. Titkár: A tanügyi előadó.

Választott tagok. Az igazg. tanács kebeléből: Dézsy Gyula esperes, Kenessey Béla igazgató, Sándor János esperes, Váró Ferenc tanár.

Az egyházkerület köréből: Berényi János, Bodor János, Deák Lajos, Főlegyházy Antal, Gáspár János, Nagy Károly, Réthy Lajos, Váró Béni.

Póttagok: Balogh Károly, Buday Elek, Kóbor János, Lajos János, dr. Solymossy Lajos, Zajzon János.

A theologiai vagyoni ügyeinek konszolidálására kiküldött bizottság: Dr. Bartók György elnök, Pokoly József, Péter Károly, Dézsy Gyula, Bartha Dezső, Bodor János, Szatmári Akos, dr. Both István, Lenárt József, Bartha Lajos esperes, Vékony Ferenc.

A székegyházi egyházak kepelherének könnyítésére vonatkozó igazgatótanácsai előterjesztést Nagy Károly theologiai tanár felszólalása után egyhangúlag elfogadták, valamint a püspöki nyugdíj-intézetre vonatkozó igazgató-tanácsi előterjesztést is egyhangúlag magáévá tette a közgyűlés.

Tudvalevő dolog, hogy az erdélyi ev. ref. egyházkerület énekes-könyveiben is benne van a hóhérimnusz, a „Gottterhalte”. Régi közhajít teljesített a közgyűlés, hogy most e szomorú emléktől távolról rendelte az összes énekeskönyvekből. A közgyűlés ezen határozatával különben lapunk más helyén is foglalkozunk. Most egy személyi torzolkodás folytán elmeresedett ügy került tárgyalásra, de ezt is simán intézték el. Már csak a bizottságok jelentésének meghallgatása volt hátra. Ennek meghallgatása után a tárgysorozat kimerült. Végül dr. Bartók György püspök köszönetet mondott báró Bánffy Dezső elnöknek a közgyűlés tapintatos vezetéséért s ezzel az erdélyi reformátusok négy napos nagygyűlése a püspökség és főgondnok lelkes éljenzésével véget ért.

— (Az Egyetemi Kör matinéje.) Nagy szabvány matiné rendez e hó 22-én (vasárnap) az „Egyetemi kör” a központi egyetem aulájában. — A matinének több illusztris szereplője lesz.

— (Rendőrség a karzaton.) Egyetemi ifjakból álló küldöttség jelent meg tegnap éjjel szerkesztőségünkben, panaszt emelve és orvoslást kérve a rendőrség egy szakaszvezetőjének hallatlanul durva és brutális föllépése ellen, melyet egy társuk ellen, a „Bánk bán” tegnapi előadása alatt a karzaton, minden különösebb ok nélkül gyakorolt. Szép szóval elintézhető dolog miatt lekölyközte, összeszedte, végül gorbomba módon kidobta és utólagra aztán be is kísért a védellen jogászgyereket, ki igazolványát is hiába mutatta föl a szakaszvezető ur dőlőfős ügybuzgósága ellenében. Illo lesz, ha rendőreink a bánásmód tekintetében kellő kioktatásban részesülnek s ha retteget érlelyüket és vaskos karjukat erősebb és hatalmasabb ellenfelekkel szemben s megokoltabb pillanatokban érvényesítik.

— (Mulatság Alsó-Járán.) E hó 7-ikén Alsó-Járán jótékony célú táncmulatságot rendeztek az ottani tisztviselők, Virágháti Flórián kir. Járásbíró elnökelete alatt. A fényesen sikerült mulatságon számosan jelentek meg a vidékről. Ott voltak: Virágháti Flórián, Ferencz Jenőné, Simon Miklósné, Némethi Kálmánné, Somlyai Sándorné, Székely Andrásné, Dávid Zsigmondné, Balázs Balázs, Kubasch Istvánné, Asztalos Sándorné, Butka Józsefné, Bálint Jánosné, Szabó Sándorné, Bacsó Péterné, M. Kossa Kálmánné, V. Gyuláné urnök és Virágháti Ildika, Jakó Ilona, Dávid Irma s Katinka, Simon Anna, Szabó Ilonka s Erzsike, Bálint Minerva s Otília, Somlyai nővérek, Onoszi nővérek, Sófai Erzsike stb. stb. urhölgyek. A kedélyes mulatság reggelig tartott.

— (A beomlott Orczy-ház.) A fővárosban összeomlott épületnél tegnap délelőtti megjelent Márkus József főpolgármester és megtekintette a romokat, amelyek elho dásához ma adták ki a rendelkezést. Az Orczy-ház beomlása nagy ribilliót keltett a város-házban, ahol most is olyan erélyessé lettek egy-két napra az urak, mint a Párisi áruház égése alkalmával. A polgármester már elrendelte, hogy vizsgálják meg a főváros összes rozszant házait s ahol veszedelmes helyeket konstatálnak, onnan nyomban lakoltassák ki az embereket. Pláner kerületi mérnök máris nagyban buzgókodik a rendelet végrehajtása dolgában. A beomlott házrész fölött csak az irtalom tartja még a tetőt, melyet gerendákkal aládudoltak, hogy ne omolhasson. Planer kerületi mérnök s a rendőrség határozottan megállapították, hogy emberélet nem nem esett áldozatul a házomlásnak. A második emeleten van Hódossy Imre, az ismert politikus és Maybaum trafikos lakása, melyek részben beomlottak. — A lakásokat rendőrök őrzik, nehogy a benne levő értékeknek lába keljen. Megállapították, hogy a Scherzner-féle földszinti vendéglőben konstatálták az első vakolat hullását s erről értesítették is az Orczy-ház gondnokát, de a katasztrófa sokkal gyorsabban következett be, mint várták. Az Orczy-házat alaposan át fogják vizsgálni s valószínű, hogy az egész óriási épületből kilakoltatják a lakókat. A régi ház leszolgálatá már a maga idejét s nincs menésig számára, pusztulnia kell.

— (A német császár betegsége.) Berlinből jelentik, hogy a császár betegségeiről és megoperálásáról kiadott felhivatalos közlemény országsszerte nagy megdöbbenést keltett. Már régóta rebesztették, hogy Vilmos császár ugyanolyan bajban szenved, mint amibe édesatyja, Frigyes császár belehalt. — A híresztelés mind több és több hitlere talált s most valósággal riasztólag hatott a felhivatalos közlés.

A császárt már hosszabb idő óta gyógykezelik, de az orvosok erősen titkolóznak és kitérnek a kérdézők kérdésekre. A tünetek most is ugyanazok, mint Frigyes császár betegségeinél és az orvosok most is úgy tagadják a baj komolyságát, mint akkor, amikor már nem lehetett segíteni Frigyes császáron. Berlinben szétlétben beszélnek, hogy ezáltal külföldi orvost nem fognak meghívni a császárhoz s kizárólag a német szakorvosok fogják kezelni a császárt. A híresztelések szerint, amelyek természetesen nem ellenőrizhetők a császári udvarban már régen tudják, hogy Vilmos császár baja ugyanaz, mint volt a Frigyes császáré. Megerősíteni látszik e hír igazságát az is, hogy Krause tanárt, aki Frigyes császár betegségét megállapította, Vilmos császárhoz hívták és az a közlés, hogy a császár délvidékre fog utazni.

Tegnap Vilmos császár egészségi állapotáról a következő jelentést adták ki: A műtét után magától keletkező lobos reakció visszafelé fordult és az operált hely kitérje kielégítőnek mondható. Mindazonáltal a kis heg gyógyulása mintegy nyolc napot fog igénybe venni. A császár közérzése jó. Hőmérséklet és érverés rendes. Leuthold Schmidt, Ilberg.

x Egy joghallgató, ki a délutáni órákban nemetűl társalogna, mérsékelte dijazás mellett felvételük. — Cim a kiadót-hivatalban.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, 1908. nov. 11-én:

A Bajusz.

Dalos vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, csütörtökön, nov. 12-én:

SAN-TOY.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerdán: A Bajusz. (Bérlet 40.)

Csütörtökön: San-Toy. (Bérlet 41 sz.)

Pénteken: Dr. Nebántsvirág. Először.

(Bérletszűnet III. sz.)

Szombaton: Dr. Nebántsvirág. (Bérletszűnet 42. sz.)

Vasárnap d. u.: A vereshaju.

este: Dr. Nebántsvirág (Bérlet 43. sz.)

—

* Diszeloadás. Almodunk diszelo-

adásról... fényes falak... Ragyogó ünnepi

közönség... Zsufolt páholyok, megtelt so-

rok és csöndes áhítat... Odafönn pedig

művészek: alkotó talentumok ajákán cse-

genek az ünnepeit költő igéi. És zug a taps

és szinte mámorba fullad a lelkesedés és

— és fölébredünk. Bánk-bán megirója-

nak, Kátón a József születésének év-

fordulóját ünneplte volna tegnap a szin-

társulat. S ha a cél nemességgel együtt

haladhatnának az eszközök is, — egy ta-

lán nem d i d e r g e t t v o l n a

a melegítő emlékezés sugarai alatt is min-

den nézője a tegnapi diszeloadásnak. Egyik

oldalon: közöny, mert „unalmasok a disz-

eloadások”. Másik részen kapkodó, készü-

letlen produkció, mert — diszeloadás

ugyis üres a ház. Így megy ez mindig, így

volt ez tegnap is és mi, a kikben lángolva

ég a nagyok iránti hő ragaszkodás, inkább

eltemetettnek kívánjuk emlékeket, sem hogy

igy idézzük vissza azt. Mit ér aztán ott egynehány igaz, gondos, becsületes törekvés, a hol a környezet, a staffázs leront minden szép illúziót. — Mit S z a k á c s A n d o r erőteljes, nemes, férfias Bánk bánja, T ö v ö l g y Margit szépséges, tündöklő Gertrudisza, a hol mások, sokan, ott felejtkeznek a sablonok, az egyformaság és annyian a szerep nem tudás árnyában? Azokat megélték, mert kiválóak, megtapsoljuk, mert fényesen kitűnnek, de az összhang fásult és fagyos és itt-ott, egy-egy páholy szögletén halk fogadkozás hallzik, hogy: diszeloadások elkerültek a teátrumot. És ez talán nem is a nagyok iránti kegyelet megcsappanását jelenti, hanem egész véletlenül, ennek éppen az ellenkezőjét. (b.)

—

* Dr. Nebántsvirág. A színház leg-

közlebbi újdonsága a Vígsház kassza-

darabja, a „Dr. Nebántsvirág” lesz, mely-

nek teljes főpróbáját már tegnap megtar-

toták. A színházulat sokat vár a bohózat

bonyodalmas, komikus fordulataitól, melyek-

nek az első felvonásban egy közjegyzői

iroda, a másodikban dupla színben egy ügy-

védi iroda és egy bizalmas bucsutér, míg a

harmadikban egy titkos játkéklarlang lesz a

színhelye. A négyeszer egymásután színe

kerülő bohózat e hó 13-án, pénteken, bér-

letszűnetben kerül bemutatásra s Magyar

Dezso, Mészáros, Dezső, Mátrai, Szegő,

Tompá, Kassai, Étsy Emilia, Th. Csige

Böske és Cserényi Adél játsszák majd a je-

lentősebb szerepeket.

—

* Műsorváltozás. A mára hirdett

„Drótos töl.” közébjött akadályok folytán

elmarad és helyette V e r ő György énekes

vígjátéka, „A bajusz” kerül előadásra.

—

* Sötétség. Rutkai György társa-

dalmi szimfóniát, a „Sötétség”-et e hó 18-án

mutatja be, Kolozsvárról a színház drámai

személyzete, mely Magyar Dezső ren-

dezése alatt már nekilátott az újdonság

próbáinak.

Táviratok

—

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, nov. 10.

Az indemnitás.

A képviselőház pénzügyi bizott-

sága ma délután értekezletet tartott,

melyen első sorban az indemnitást

vették tárgyalás alá.

Neményi Ambrus előadó aján-

lotta az indemnitást elfogadásra, sőt

kérte, hogy az eddig teljesített kiadá-

sokért adják meg a felmentést a

kormánynak.

Kossuth Ferenc: Az indem-

nitást bizalmi kérdésnek tekintvén,

azt meg nem szavazza és most kü-

lönben sem hajlandó arra mindáig,

míg nemzeti jogaink nem érvény-

sülnek.

Rakovszky István: Kérdést

intéz a jelenlevő miniszterelnökhöz

és kérdi vajjon igaz-e, hogy az a

véleménye, hogy a képviselőház

ex-lex-ben is feloszlatható és hogy

azt a nyilatkozatot tette, miként

feloszlatja a képviselőházat és bármi

áron jelentékeny többséget szerez

magának.

Tisza István: Az a véleménye,

hogy a képviselőház feloszlatás

a királyi joga és nem függ at-

tól van-e költségvetés vagy

sincs.

Egyébként kijelenti, hogy a

neki imputált nyilatkozatot nem tette.

Barta Ödön: Felveti azt a kér-

dést, hogy vajjon a kormánynak az a

ténye, hogy költségvetés nélkül

teljesít fizetéseket, jogi vagy pedig

politikai felelősség alá vonható-e?

Tisza István: Nézete szerint

jogilag vonható felelősségre.

Lukács László: Az ő véle-

ménye szerint a politikai felelősség kö-

rébe tartozik és ezért kell a kor-

mányoknak felmentvényt kérnie.

—

A tisztviselők fizetésrendezése.

Szederkényi Nándor: Felveti

a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló

törvényjavaslat ügyét és kérdi Lu-

kácsot, hogy hogyan képviselhetett

ez ügyben más kormány alatt más

álláspontot, mint a mostani alatt.

Lukács László: Az akkori

kormánynak a véleményét épp ugy

jogosan képviselte, mint a mostani-

nak e kérdés körüli elhatározását.

—

Tisztviselők értekezlete.

Budapest, nov. 10.

Az „Állami tisztviselők orsz.

egyesülete” Vörös László volt ke-

resk. államtitkár elnöke mellett

ülést tartott. Elnök előadja, hogy

a kormánynak a tisztviselők fizetés-

rendezési javaslatára vonatkozó

elhatározása nagy nyugtalanságot

(felkiáltások: „kétségbeesést!”)

keltett, miért is azt javasolja, hogy

tereltnökök a javaslat fenntartására

és arra, hogy az ez évre meghatá-

rozott 3 millió koronát osszák szét

az állami tisztviselők között és

flyósítsák pótlék címén — még ha

a javaslat január 1-ig nem is tár-

gyaltatna le — a fizetési többletet.

A küldöttség csütörtökön keresi fel

a miniszterelnökököt.

—

Apponyi a közös jelvények

ellen.

Budapest, nov. 10.

Gróf Apponyi Albert megje-

lent ma a képviselőházban, hol a

közös jelvények ellen akart

felszólalni. De, mikép ez márszo-

kása, újra le hagyta beszélni magát

Plósz Sándor és Szentiványi Árpád

által. Így, szép csendben elutazott,

hangzatosan kijelentvén, hogy az-

ért pár nap múlva mégis csak fel-

szólal a képviselőházban.

—

A közös jelvények ügye a

miniszteri tanácsban.

Budapest, nov. 10.

A mai minisztertanácsban szóba

került a közös jelvények ügye. Hosz-

szas vita után elhatározták, hogy

gróf Tisza István holnap a par-

lamentben vagy visszavonja,

vagy módosítja a közös jelvé-

nyekről mondottakat. Felszó-

lalása kapcsán a választási

reformra vonatkozólag tervbe

4956—1903. szám.

Pályázati hirdetés.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület Igazgatótanácsánál az

ellenőr-főkönyvelői állás

megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetünk.

Javadalma: évi 2000 korona fizetés és 400 korona lakpénz, havi, illetőleg évnegyedi előleges részletekben kiszolgáltatva. Nyugdíj-jogosultság: az állami nyugdíjintézet szabályaihoz hasonló kedvezményeket biztosító kebeli nyugdíjintézettől.

Pályázhatnak a kereskedelmi szakban képesített, ev. ref. vallású és pénzintézetnél, vagy közpénztáraknál folytatott sikeres gyakorlatot igazolni tudó egyének.

Pályázati határidő: 1903. november 30., mely időig a folyamodások az erdélyi ev. ref. egyházkerület Igazgatótanácsához címzetten (Kolozsvár, Király-utca 51.) nyújthatók be.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület Igazgatótanácsának

Kolozsvárt, 1903. november hó 5-én tartott üléséből

Br. Bánffy Dezső, Dr. Kádár János,
elnök. titkár

Szám: 9714—1903.
tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bergner Mór kolozsvári lakosnak Neumann József győrvásárhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 138 kor. 15 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvári vidéki kir. járásbíróság területén levő Győrvásárhely községben és határán fekvő következő ingatlanokra és pedig:

a) a végrehajtást szenvedőnek a gy.-vásárhelyi 165. sz. A+1. rsz. 66. 65/2. hrsz. házas telkére 120 kor. becsértékben;
b) végrehajtást szenvedőnek a gy.-vásárhelyi 170. sz. tjkvben A+3-5. 7-11. rsz. 1922/2. 1923. 675/a. 1920. 1922/1. 456/2. 457/2. 1918. 1919. 1924. 1925. 852. 1792. 2011. 2012. hrsz. ingatlanára együtt 611 kor. becsértékben;

c) végrehajtást szenvedőnek a gy.-vásárhelyi 242. sz. A+1-3. 5-7. rsz. 533. 622. 805. 806. 858. 1260. 2508. 2509. hrsz. ingatlanára öv. Neumann Bernátné 1/4 részbeni jogának fenntartásával együtt 316 kor. becsértékben;

d) végrehajtást szenvedőnek a gy.-vásárhelyi 363. sz. tjkvben A+1. rsz. 1372. hrsz. ingatlanára 16 kor. becsértékben;

e) végrehajtást szenvedőnek a győrvásárhelyi 374. sz. tjkvben A+1-7. sz. 296/1. 1222/1. 1223/1. 1892/1. 2978/1. 2082/1. 2127. 2312. 2574/1. 2575/1. hrsz. ingatlanára együtt az öv. Neumann Bernátné szül. Krausz Nina életfogytiglani hasznélvezeti jogának fenntartásával 185 kor. becsértékben.

f) a győrvásárhelyi 214 sz. tjkvben végrehajtást szenvedő és a néhai Fazakas Ferencné szül. Gergely Ilona nevében álló A+1 rsz. 872. hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedő Neumann Józsefet illető felerészbeni jutalékára 28 kor. becsértékben s az A+2 rsz. 2590. hrsz. ingatlanból illető felerészbeni jutalékára 15 kor. becsértékben.

g) a gy.-vásárhelyi 221. sz. tjkvben a jelen végzés f) pontja alatt irt tulajdonosok nevében álló A-1. rsz. 2835. hrsz. ingatlanból Neumann Józsefet illető felerészbeni jutalékára 1 kor. 15 fillér becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi november hó 26-ik napjának d. e. 10 órákor Győrvásárhely község előjárásági hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bántapénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazs. ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék tkvi hatóságától 1903. évi augusztus hó 1-én.

Szentkirályi,
kir. törv. albiró.

Lebovits Izidor
Kolozsvár
Wesselényi M.-utca 20.
Ajánlja ujonnan berendezett és a legnagyobb kiválomaknak megfelelő **férfi-ővátáru** üzetét.

Legnagyobb választék:
Kalap, Jng, 2862 1/05
Nyakkendő, Kesziyü, Ésőernyő és minder: e szakmába vágó cikkekben.

Pontos kiszámítás!

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztési jelzálog-kölcsönök a:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetnek ki és 4. 4 1/2, 4 3/4, és 5% kamattal és 3/4% kezelési díj mellett a tőke törlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendő a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)	
1. 10 évi törlesztésre fél évenként	K. 65.04 f.
2. 20 évi " "	K. 41.75 f.
3. 30 évi " "	K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B)	
1. 15 évi törlesztésre fél évenként	K. 48.52 f.
2. 25 évi " "	K. 36.57 f.
3. 35 évi " "	K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.	

C)	
1. 30 évi törlesztésre fél évenként	K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi " "	K. 29.69 f.
3. 50 évi " "	K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10 000 korona.	

D)	
1. 50 évi törlesztésre fél évenként	K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30 000 korona.	
Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.	
Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.	

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

Élső kézből; a gyárban vásárolni olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

STOWASSER J.

2719 5-19

cs. és kir. udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított Törögató egyedüli feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz-, fa-, fuvó- és vonós-hangszereket. Hegezők, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetek, trombiták és cimbalomok.

Járogató ára 30 firtól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelésére olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztítottatlan erős hangokkal.

Javítások specialis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltenek, vörös hangszerek a legújabb (alámányu) hangfokozó gerendával, melyért garantált vállalkozás.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldeték.

Törs és Ormai

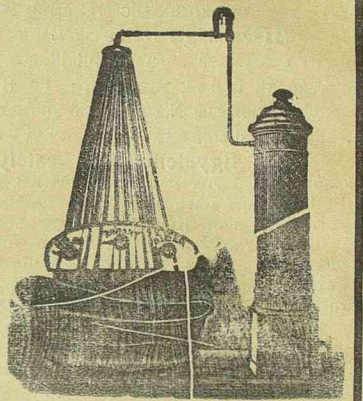
mérnök-vállalkozók 2627 87-100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

VÉDJEGY
J. FASSBENDER
FÜGEKÁVÉ
A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:
Papp Sászló urnál Kolozsvár.

Braun Mihály

hangszerkészítő Kolozsvárt
Wesselényi Miklós-utca 18. sz.

Nagy raktár az összes hangszerekben.
Nagy javítóműhely!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Méréselt, szolíd árak

Kalapudonságok! = Fehérneműek!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-cikkek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

2700 135-*

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Mátyás király tér.
Gróf Rhédey palota.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmü, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek árúraktára Kolozsvárt.

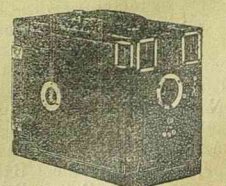
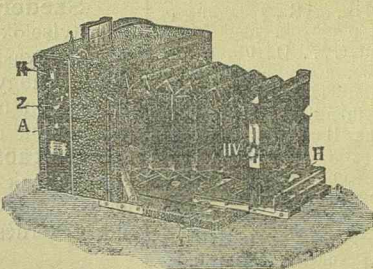
Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Amerikai Gramophone

Társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150-200 koronáig; ugyisint az ezekhez megfelelő

Fényképezési kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szoval minden megkívánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgiumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär ezéllővő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászzeipők, csizmak, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan lemez és levezőrkabátok, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszarvasbőr kabátok, szőrmével bélelt és beleletlenül, bőrsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

2613 102-*

Kolozsvár és vidékén

osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan szerencsés bankházából

Budapest, VI., Teréz-körút 46a.

kizárólag nálunk kaphatók.

Az I. osztály huzása november 19. és 20-án.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/1 sorsjegy 12 kor. • 1/2 sorsjegy 6 kor. • 1/4 sorsjegy 3 kor. • 1/8 sorsjegy 1.50 kor.

Kiváló tisztelettel

FERENCZY R. dohánytőzsde Mátyás király-tér 20. sz.

HOY KLÁRA dohánytőzsde Wesselényi Miklós-utca 20.